ESPERANTO PANORAMA

Tweemaandelijks tijdschrift
14de jaargang
nr 84 (6)
nov.-dec. 1983

EEN ANDERE REVOLUTIE UIT IRAN?

Deze zomer kwam mej. Fatemeh Shoeibi uit Iran op bezoek in de Esperantoclub te Antwerpen. We hebben haar ruim twee uur met vragen bestookt. Ze bleef erg vaag over de binnenlandse toestand, en dat is best te begrijpen. Toch bleek op het einde van de avond dat ze heel wat rake opmerkingen had gemaakt. Hieronder volgt een verslag.

Mej. Shoeibi verbleef voordien al herhaaldelijk in Europa en in Amerika. Ze studeerde o.a. één jaar in Engeland. Dat was haar eerste kennismaking met Europa, maar ook haar eerste ontgoocheling: na zes jaar studie van het Engels in Iran bleek dat ze de Britten helemaal niet kon verstaan! Engels leerde ze dus eigenlijk pas in Engeland. Zij is één van die zeldzamen die die kans kregen. Vóór de revolutie werd het Engels onderwezen gedurende zes jaar in de middelbare scholen. In totaal hebben zowat driemiljoen Iraanse studenten die kursus afgewerkt. Dat betekent: één miljard tweehonderdzestigmiljoen uren en het vertegenwoordigt een uitgave van ongeveer vierhonderdmiljoen dollar. Tegenover deze fabelachtige cijfers staat dan het ontnuchterende feit dat de Iraanse studenten hun energie verspild hebben aan iets waarmee ze in de praktijk niets kunnen aanvangen. Dit probleem rijst niet alleen in Iran maar in de meeste ontwikkelingslanden. Zelfs het hooggeïndustrialiseerde Japan werd ermee gekonfronteerd. Daar is het verplicht onderwijs van het Engels op de middelbare scholen dan ook afgeschaft, omdat het – met dergelijk resultaat – als zinloos wordt beschouwd.

Een andere spijtige herinnering voor juffrouw Shoeibi is het feit dat ze zich in Engeland altijd een vreemde bleef voelen. Aanvankelijk dacht ze dat het kwam door haar gebrek aan talenkennis, maar zelfs nadat ze heel wat verder gevorderd was in de taal, bleef ze die afstand voelen. Ze leerde wel vrienden kennen, meestal andere buitenlandse studenten. Van de Britten ondervond ze enkel plagerijen en hatelijkheden over haar foutieve uitspraak. Een "th" juist uitspreken bijvoorbeeld is voor Iranezen een vrijwel onmogelijke opgave. Maar zoiets rechtvaardigt toch geen hooghartige aanmerkingen, vraagt juffrouw Shoeibi zich af, Europeanen slagen er immers evenmin in bepaalde Perzische keelklanken juist uit te spreken.

Op dit ogenblik studeren er duizenden studenten uit ontwikkelingslanden aan Euro-

vervolg op p. 3

ESPERANTO - PANORAMA

Tweemaandelijks tijdschrift uitgegeven door de Vlaamse Esperantobond v.z.w.

Redaktie en administratie België
Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen.
☎ (03) 234.34.00.

Administratie Nederland
Esperanto-Centrum Nederland, Riouwstraat 172, 2585 HW Den Haag.

Abonnementen
Gewoon abonnement: 100 fr. in België, 6.60 *f* in Nederland en 125 fr. of 8.25 *f* voor alle andere landen.

Steunabonnement: 200 fr. in België, 13.20 *f* in Nederland en 250 fr. of 16.50 *f* voor alle andere landen.

Vijfjarig abonnement: 400 fr. in België, 26.40 *f* in Nederland en 500 fr. of 33 *f* voor alle andere landen.

Vijfjarig steunabonnement: 800 fr. in België, 52.80 *f* in Nederland en 1 000 fr. of 66 *f* voor alle andere landen.

Levenslang abonnement: 2500 fr. in België, 165 *f* in Nederland en 2500 fr. of 206.25 *f* voor alle andere landen.

Levenslang steunabonnement: 5000 fr. in België, 330 *f* in Nederland en 6250 fr. of 412.50 *f* voor alle andere landen.

Advertenties
1/1 blz. 2850 fr.* of *f* 165
1/2 blz. 1550 fr.* of *f* 90
1/3 blz. 1200 fr.* of *f* 70
1/4 blz. 850 fr.* of *f* 50
1/8 blz. 500 fr.* of *f* 29
Kleine advertenties 15 fr.* of *f* 0.90 per woord. Identiek advertenties in 6 opeenvolgende nummers 5 × de prijs van 1 advertentie.
Reduktie voor Esperanto-organizaties: 33 %.
Toeslag voor vergroten of verkleinen van een tekening: 300 fr. * (éénmalig).
(* + 19 % BTW)

Rekeningen
Voor België: 402-5510531-55 t.n.v. Vlaamse Esperantobond, Antwerpen.
Voor Nederland: 3583975 t.n.v. Esperanto-Centrum Nederland, Den Haag.

Redakteurs
Anne Tilmont en Paul Peeraerts.

Verantwoordelijke uitgever
Paul Peeraerts, Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen.

Esperanto-Panorama verschijnt de 1ste van iedere oneven maand.

Bijvoegsels bij Esperanto-Panorama worden slechts toegestaan als ze keurig gedrukt zijn en in onberispelijk Nederlands of Esperanto opgesteld. De kosten door het bijvoegen van het drukwerk veroorzaakt worden gefaktureerd.

Teksten voor publikatie moeten op het redaktie-adres toekomen uiterlijk de 1ste van de even maand.

De redaktie heeft het recht ingezonden teksten, advertenties of bijvoegsels te weigeren. In geval van diskussie beslist het Bestuur van de Vlaamse Esperantobond.

Overname van artikels is vrij, op voorwaarde dat een presentexemplaar aan de redaktie wordt gezonden.

Hartelijke felicitaties van de esperantogemeenschap voor Trees Dooms, bestuurslid van de Vlaamse Esperanto-Bond, en Paul Peeraerts, directeur van het Grafisch Centrum te Antwerpen, ter gelegenheid van hun huwelijk. Wij wensen hun veel geluk en voorspoed op hun verdere levensweg.

DANK!
Hartelijk dank voor alle giften. Het lijstje met de laatste schenkingen ziet er als volgt uit:

Vorige stand	58 936
J. Verstraeten	600
J. Bovendeerd	200
S. de Weerd	200
R. de Roover	200
P. de Roover	200
L. Demesmaeker	200
I. Durwael	2 000
Van Steenbergen	1 250
Paul & Trees	9 200
Stand op 24 okt.	73 986

vervolg van p. 1
pese of Amerikaanse universiteiten. Heel wat van hen worden ziek van eenzaamheid, juist wegens gebrek aan kontakt met de plaatselijke bevolking. Daarbij komen heel vaak ook nog geldzorgen: de meeste landen in Oost-Europa, Azië, Zuid-Amerika en Afrika (o.a. ook Iran) laten geen uitvoer van deviezen toe. Studenten uit ontwikkelingslanden leven daarom over het algemeen met een minimum (of zelfs minder) aan geld en de familie kan niet helpen. Geen wonder dat velen onder hen de manier waarop zij in het Westen onthaald worden als wreed en ondoeltreffend bestempelen.
Het zou uiteraard efficiënter zijn, als de ontwikkelingslanden eigen universiteiten zouden kunnen oprichten waar in de landstaal wordt onderwezen. Maar ieder ontwikkelingsland, ook Iran, heeft een nijpend tekort aan professoren, en... welke buitenlanders kunnen onderwijzen in het Perzisch?
Voor de revolutie had de universiteit van Shiraz het Engels als voertaal. Maar in de praktijk bleef deze universiteit voorbehouden aan de kleine groep bevoorrechten die hun Engels in Europa of Amerika op het gewenste peil hadden weten te brengen. Europeanen beseffen niet welk enorm voordeel ze hebben wanneer ze een vreemde taal willen leren. Wie vlug Engels, Frans, Duits, Italiaans,... wil kennen brengt zijn vakantie door in het desbetreffende land, bekijkt de respektieve TV-programma's enz. Dat is voor Aziaten, Afrikanen of Zuid-Amerikanen gewoon ondenkbaar!
Intussen is de universiteit van Shiraz gesloten en hebben de Amerikaanse professoren het land al lang verlaten. Op dit ogenblik wordt er meer aandacht geschonken aan het onderwijs van het Arabisch, de taal van de Koran. Zo blijkt weer eens dat vreemde-talenonderricht afhankelijk is van wisselende politieke en/of religieuze invloedssferen.
Eén jaar geleden ontdekte juffrouw Shoeibi het Esperanto. Na één jaar studie kon ze de bruikbaarheid van de taal in de praktijk testen tijdens een reis naar Parijs. Het werd een enorme ervaring. Ze werd opgevangen door een groep Parijse esperantisten die ze voordien niet kende. Al spoedig bleek dat ze hen niet alleen gemakkelijk kon verstaan, maar dat ze na een korte aanpassingsperiode vlot met hen een gesprek kon aangaan.
Onvoorzien moest ze een week wachten op haar visa voor haar verdere reis door Europa. In normale omstandigheden zou dit een hel geworden zijn: door de vele administratieve verwikkelingen; door de intuïtieve afkeer van Parijzenaars voor het Engels; door een zekere vijandigheid die ze van enkele personen ondervond. Het viel haar trouwens op dat sommige mensen, zonder haar mening te kennen of te vragen, haar als het ware persoonlijk verantwoordelijk achten voor de daden van de Iraanse regering.
Maar haar verblijf in Parijs werd geen hel, integendeel. Door twee esperantisten-families werd ze met open armen ontvangen en door de administratieve rompslomp geloodst. In welke andere stad ze ook kwam, telkens viel haar hetzelfde onthaal te beurt. Ze voelt zich nu zelfzekerder dan ooit, want met het jaarboek van de Wereld-Esperantobond beschikt ze over duizenden adressen van plaatselijke vertegenwoordigers, als een keten van vriendschap over de wereld.
Wel werd juffrouw Shoeibi telkens opnieuw bestookt met vragen over de situatie in haar land: over het dragen van een sluier; over de emancipatie van de vrouw; over problemen van echtscheiding, van gezag over kinderen enz... Op een aantal van die vragen bleef ze het antwoord schuldig, maar ze wees er wel op dat vele problemen van Westerlingen helemaal geen problemen zijn in Iran, wegens de eeuwenoude tradities die er sterk op het dagelijkse leven doorwegen. Europeanen planten a.h.w. hun eigen problemen over in de andere werelddelen. Wie Iran wil begrijpen, moet beseffen dat de problemen daar anders zijn. Over het meest nijpende probleem, de oorlog met Irak, werden veel minder vragen gesteld. Misschien omdat die oorlog de laatste weken niet meer het Westerse nieuws haalde?
Na deze ontmoetingen zullen heel wat Westerse esperantisten allicht meer genuanceerd reageren op berichten uit Iran. Juffrouw Shoeibi en wij ervoeren ook een nieuwe vorm van toerisme. Traditioneel wordt toerisme enkel benaderd als bron van inkomen voor de staat. Van kontakt

met de inwoners van het bezochte land komt vaak niets terecht.
Na Antwerpen stond nog Rotterdam en Amsterdam op het programma van onze gaste. Na een medische behandeling in Amerika wil ze terug naar Iran, om overtuigder dan ooit, mee te werken met Dr. Saheb-Zamani. Deze laatste is de leider en de bezieler van de Esperantobeweging in Iran. Hij gelooft er rotsvast in dat – op lange termijn – Esperanto nog het enige redmiddel is voor de ontwikkelingslanden om hun technologische achterstand op te halen. Spijtig genoeg wil men van ontwikkelings projekten meestal reeds na enkele jaren meetbare resultaten. De achterstand op wetenschappelijk gebied t.o.v. de industrielanden bijbenen is evenwel niet mogelijk met een drie- of vijfjarenplan.
Dr Saheb-Zamani konstateert dat ook Esperanto leren voor Iranezen een grotere inspanning vergt dan voor Europeanen. Toch heeft hij ondervonden dat zijn studenten na 100 à 150 uren studie erin slagen Esperanto praktisch te gebruiken. Als men een universiteit zou kunnen oprichten die het Esperanto als voertaal heeft, zou het mogelijk en haalbaar zijn professoren van over heel de wereld aan te trekken en dat *los van de voortdurend wisselende politieke spanningen*. Zo'n universiteit zou kunnen instaan voor de opleiding van massa's studenten tot technici met een evenwaardige begaafdheid als hun Europese kollega's.
Er bestonden al plannen om iets in die zin te ondernemen. De oorlog met Irak maakt momenteel heel wat initiatieven onmogelijk. Maar de Iranezen hebben dit idee zeker niet definitief begraven!

Ivo Durwael

La organizantoj de la ESPERANTO-KONGRESO pri INTERNACIA KOMUNIKADO per tiu ĉi anonco DANKAS ĉiujn kunlaborantojn al tiu ĉi Kongreso pro ilia grava kontribuo.

kursussen - kursussen - kursussen - kursussen - kursussen

Op 12 en 13 november van 10 tot 17 uur:
SNELKURSUS ESPERANTO (de befaamde "stoomkursus" van Pedro de Smedt).
Een zeer intensieve kursus die op twee dagen tijd een kompleet overzicht geeft van de grammatika evenals een voldoende basiskennis en woordenschat die een eenvoudige konversatie mogelijk maakt. De kursus is vooral bedoeld voor hen die reeds vreemde talen kennen.
Prijs: 500 Bfr. – inclusief leerboek.
Plaats: Esperantohuis, Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen
Inschrijvingen en inlichtingen:
☎ 03/234 34 00.

Dag kursus?
In enkele van onze publikaties werd een dagkursus Esperanto in het vooruitzicht gesteld die uit 18 lesdagen zou bestaan en zou starten op 22 november e.k. Wegens onvoorziene omstandigheden moet hij echter worden uitgesteld tot begin januari. Sorry daarvoor, maar uitgesteld is niet verloren.

BESTELFORMULIER

VOOR LIDMAATSCHAPSBIJDRAGEN, ABONNEMENTEN EN BOEKE

Beste lezer,

Een heel jaar een schat aan informatie in of over het Esperanto: dat biedt ook in 1984 de Vlaamse Esperantobond. Om u de keuze uit de verschillende mogelijkheden gemakkelijker te maken, vindt u hieronder enkele nuttige wenken evenals een praktisch bestelformulier.

Dit bestelformulier geeft u best, samen met de betaling, aan uw plaatselijke groep. Als u uw groep niet kent, kunt u ook uw formulier rechtstreeks aan de Vlaamse Esperantobond zenden (Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen). In dat geval moet ook de betaling aan de Bond gebeuren.

Mocht u nog een vraag hebben, dan zullen zowel de plaatselijke groepen als de bestuursleden van de Bond u graag helpen!

Enkele nuttige wenken

1. Leden of steunende leden van de Vlaamse Esperantobond (FEL) krijgen een gratis abonnement op het tijdschrift *Esperanto-Panorama*. Er wordt slechts één abonnement per adres geschonken. Bovendien krijgen zij de *Membromarkfolio* van UEA, dat recht geeft op het gebruik van de „Delegita Reto" in het Jaarboek. Deze lidmaatschapszegels kunnen de leden verkrijgen bij de plaatselijke groep of bij FEL. Om een persoonlijk exemplaar van het *Jaarboek* te krijgen, moet men ook lid worden van UEA (zie 4).
2. Een lid van de Vlaamse Esperantobond is automatisch ook gewoon lid van de plaatselijke groep.
3. Jongeren tot 26 jaar worden automatisch lid van de Vlaamse Esperantojeugd (FLEJA). Zij krijgen gratis het tijdschrift *Jongeren Esperanto-nieuws*. Ook steunende leden krijgen dat tijdschrift en bovendien ook *Koncize*.
4. Een lid van de Wereld-Esperantobeweging (UEA) krijgt gratis het *Jaarboek* met duizenden nuttige adressen en de *Boekenlijst* met 3 000 titels van verkrijgbare werken. Indien je niet ouder bent dan 26 krijg je ook *Kontakto* erbij. Steunende leden (d.i. leden van de zgn. „Societo Zamenhof") krijgen dezelfde

voordelen, maar helpen de wereldbeweging op een bijzondere manier.

5. Schenkingen vanaf 1 000 fr. aan de Vlaamse Esperantobond zijn voor de belastingen aftrekbaar van het belastbaar inkomen. Schenkers van 1 250 fr. of meer krijgen gratis hun lidmaatschap, zowel van FEL als van UEA, met de tijdschriften *Esperanto-Panorama*, *Esperanto* en het *Jaarboek*. Voor jongeren is er bovendien *Kontakto* en *JEN*.

... over onze tijdschriften

6. *Esperanto-Panorama* is een Nederlandstalig tijdschriftje over Esperanto en taalproblematiek. Het kost 100 fr., maar leden van FEL krijgen het gratis.
7. *Informilo* is het kaderblad van FEL en FLEJA, in het Esperanto, met informatie over de werking.
8. *Jongeren Esperanto-Nieuws* (JEN) is het jonge broertje van *Panorama*. Het geeft in het Nederlands informatie over Esperanto en taalproblematiek, vooral dan toegespitst op jongeren. Het kost 150 fr., maar leden van FLEJA krijgen het gratis.
9. *Koncize* geeft in het Esperanto informatie over allerhande jeugdactiviteiten. Het is gratis voor steunende leden van FLEJA.
10. *Esperanto* is een internationaal tijdschrift in het Esperanto, uitgegeven door UEA, over de Esperantocultuur. Aanbevolen voor iedereen die meer dan een elementaire kennis van de taal heeft.
11. *Kontakto* is het neusje van de zalm voor beginnelingen. Eenvoudige teksten over allerlei onderwerpen.
12. *Heroldo de Esperanto* gaat over de Esperantobeweging, net zoals *Esperanto*, maar op een eenvoudiger niveau.
13. *Monato* is de „Knack" of de „Spectator" van het Esperanto: een tijdschrift over actualiteit, cultuur, wetenschap, sport enz.

... over boeken en cursussen

14. *La aventuroj de ŝpar- kaj alia porketoj* is niet voor niets een bestseller. Het verhaal van een spaarvarkentje, dat levend wordt, is ten zeerste te genieten zowel door jong als oud als door beginnelingen en gevorderden in het Esperanto.
15. *Esperanto, wat kan ik dáármee doen?* is uitermate interessant voor iedereen die zich nog wat onwennig voelt in de Esperantobeweging. Een schat aan actuele informatie. Zowel in het Nederlands als in het Esperanto verkrijgbaar.
16. Voor wie nog Esperanto moet leren: *Esperanto-Programita*, een cursus voor zelfstudie met platen of cassette en onze *Correspondentiecursus* waar de leerling door een persoonlijk leraar wordt begeleid. Een extra woordenboekje van 100 fr. is steeds aan te bevelen.
17. *Jaĥto veturigas la morton* is een spannend detective-verhaal, zopas verschenen. Een ideaal kadootje voor jezelf of een ander esperantist.

AALST

ESPERANTOGROEP AALST ☆
Inlichtingen: de hr. de Wit, Ninovestraat 157, 9440 Erembodegem, ☎ (053) 70.53.68.
Bijeenkomsten: de laatste dinsdag van de maand in de jeugdbibliotheek Kattestraat 31 (2de verdieping).
Programma's
29 nov.: De heer Roose geeft een historisch overzicht van de wereldtalen. 20 u.
27 dec.: Kerstfeest.

ALKMAAR

NEA-SEKCIO
Inlichtingen: mevr. F. Bakker-Kroon, Meester Quantplein 2, 1862 GB Bergen, ☎ (02208) 4582.
Bijeenkomsten: de 3de maandag van de maand.

ALMELO

NEA-SEKCIO
Inlichtingen: mevr. A.J.B. Vrolijk-Hemelman, Hofkampstraat 33, 7607 NB Almelo.
Bijeenkomsten: de 3de woensdag op het bovenstaande adres.

AMSTERDAM

SAMENWERKINGSCOMITÉ
Bijeenkomsten: AKKE-konversatie-bijeenkomsten elke dinsdag om 20 u. in het Centraal Station, laatste deur op het eerste perron (oostzijde, 2b) in, daarna 1 verdieping hoger.
Inlichtingen: J.A. Hardeveld, ☎ (075) 28.70.18.

ANTWERPEN

KONINKL. ESPERANTOGROEP „LA VERDA STELO", v.z.w. ☆
Inlichtingen: ☎ (03) 234.34.00 (kantooruren) of 440.30.92.
Bijeenkomsten: hebben plaats in het Esperantocentrum, Frankrijklei 140 (1ste verdieping), 2000 Antwerpen, telkens om 20 u. Het klublokaal is open vanaf 18 u.
Programma's:
4 nov.: Voordracht met dia's door Mevr. Maria van Meulder over boekbinden.
★ .... ☆ .... ★ .... ☆ .... ★ .... ☆ .... ★ .... ☆ .... ★ .... ☆ .... ★ .... ☆ .... ★ .... ☆ .... ★ .... ☆ .... ★
5 nov. Esperantobal in zaal Alpheusdal (Berchem) Esperantobal 5 nov.
★ .... ☆ .... ★ .... ☆ .... ★ .... ☆ .... ★ .... ☆ .... ★ .... ☆ .... ★ .... ☆ .... ★ .... ☆ .... ★ .... ☆ .... ★
11 nov.: INTERNATIONALE AVOND. Dhr. Angelos Tsirimokos (Griekenland) spreekt over "Antieke Wiskunde".
18 nov.: Verrassingsavond door Paul Peeraerts en Trees Dooms.
21 nov.: Conversatieavond.
25 nov.: Voordracht met dia's over de Rijnvallei, door dhr Marc Demonty.
2 dec.: Boekententoonstelling door Mej. Ite Tytgat, met uitleg door dhr Alex Humet.
9 dec.: INTERNATIONALE AVOND: dhr Lawrence-Mee (Groot Brittannië) spreekt over (*onderwerp nog niet bekend*).
16 dec.: "Waarheen na de dood?": spreekbeurt door dhr Chris Declerck.
18 dec.: *Kinderfeest* (vanaf 14 u 30) voor al de kinderen van Esperantisten, *ook van andere groepen*. Vooraf melden!
23 dec.: Forumgesprek over "Wereldvrede".
30 dec.: "Taal zegt meer dan we vermoeden": voordracht door Ivo Durwael.
6 jan.: "Linguïstiek kan plezierig zijn": voordracht door dhr Emiel Van Damme.

ARNHEM

NEA-SEKCIO
Inlichtingen: de heer A. van den Brul, C. Lourdonlaan 2, Rozendaal (Gld.), ☎ (085) 64.86.09.

BERINGEN

BERINGSE ESPERANTOGROEP ☆
Inlichtingen: Paalsesteenweg 10, 3950 Beringen.
Bijeenkomsten: de 2de donderdag aan de Rozenlaan 5.

Bijeenkomsten: de 2de donderdag aan de Rozenlaan 5.

BLANKENBERGE

BLANKENBERGSE ESPERANTOGROEP ☆
Inlichtingen: Helmweg 7, 8300 Knokke-Heist 1.

BODEGRAVEN

STICHTING ESPERANTO BIJ HET ONDERWIJS
Inlichtingen: Hollandshof 70, ☎ (01726) 12141

BRUGGE

BRUGSE ESPERANTOVERENIGING „PACO KAJ JUSTECO" ☆
Inlichtingen: St.-Klaradreef 59, 8000 Brugge.
Bijeenkomsten: de 2de en 4de donderdag in Diogenes, Schaarstraat 96.
10 nov.: Suzanne Verhaeghe spreekt over de bibliotheek van de klub.
24 nov.: André D'Hulster houdt een voordracht met film over het nakongres in Wenen.
8 dec.: In de reeks "grammaticale problemen" spreekt F. Roose over het *-ata/-ita* konflikt.
22 dec.: Hersengymnastiek onder leiding van R. Iserentant.

BRUĜA GRUPO ESPERANTISTA – REĜA SOCIETO ☆
Inlichtingen: R. Rotsaert, Visspaanstraat 97, 8000 Brugge, ☎ (050) 33.00.04.
Jeugdverantwoordelijke: André Ruysschaert, Ganzestraat 66, 8000 Brugge.
Bijeenkomsten:
3 nov.: Verslag van het FLEJA-kongres in Waver.
17 nov.: Mevr. Oliva van Eeghem spreekt over IJsland.

BRUSSEL

BRUSSELSE ESPERANTOGROEP
Inlichtingen: Missionarissenlaan 39 b 5, 1080 Brussel, ☎ (02) 520.19.44

EUROPEES ESPERANTOCENTRUM
Inlichtingen: Montoyerstraat 37 b 24, 1040 Brussel, ☎ (02) 513.59.95. (antwoord-apparaat).

DEN HAAG

NEA-SEKCIO
Inlichtingen: Mevr. I.M.J. Dijkhoff-Lenze, van Trigtstraat 20, 2597 VZ Den Haag, ☎ (070) 24.39.23.
Bijeenkomsten: de 2de en 4de woensdag om 20 u. in het Esperantohuis, Riouwstraat 172.

TANEF (Naturamikoj-esperantistoj)
Inlichtingen: Mevr. van der Horst, Hengelolaan 1158, 2544 GT Den Haag, ☎ (070) 66.65.47.
Bijeenkomsten: de 2de en laatste maandag om 20 u. in zaal Nigrotje, Maarseveenstraat 2.

DEVENTER

NEA-SEKCIO
Inlichtingen: J.S. Douma, Rembrandtkade 177, 7412 HL Deventer, ☎ (05700) 18304.
Bijeenkomsten: de 2de en 4de woensdag.

DEURNE

ARBEIDERSESPERANTISTEN
Inlichtingen: J. Bonte, Ruggeveldlaan 635 b 2, 2100 Deurne.
Bijeenkomsten: de 3de dinsdag om 20 u., kasteel Bisschoppenhof, Spanhovenstraat.

DRACHTEN

ESPERANTOCENTRUM
Inlichtingen: De Nijverheid 4, 9207 DK Drachten, ☎ (05120) 10.851
Cursussen: voor beginnelingen en gevorderden. Vraag inlichtingen.

EDEGEM

ESPERANTOGROEP EDEGEM ☆
Inlichtingen: de heer Durwael, P. Gilsonlaan 5, 2520 Edegem, ☎ (03) 440.30.92.

EINDHOVEN

ESPERANTO-KLUBO EINDHOVEN
Inlichtingen: de heer R. Bossong, Floraplein 23, 5644 JS Eindhoven, ☎ (040) 11.41.62.
Bijeenkomsten: de 2de donderdag om 20 u. in Aktiviteiten Centrum "Henriette Roelants", Com. Dankertstraat 2.

GENT

GENTA ESPERANTO-GRUPO „LA PROGRESO" ☆
Inlichtingen: Brusselsesteenweg 385, 9219 Gentbrugge, ☎ (091) 30.13.01.
Bijeenkomsten: de 2de en 4de vrijdag in zaal Vooruit, St-Pietersnieuwstraat 23.
25 nov. Je la 20-a horo en salono de ASLK, Zonnestraat, Gent. Leo De Bruyne parolas pri "Esperanto-Amasturismo" kun filmo pri la Bulgara E.-movado.
18 dec.: ZAMENHOFFESTO en la Klubsalono de *Feestlokaal Vooruit*, St. Pietersnieuwstraat. Komenco je la 15.30-a horo, komuna festa manĝo je la 18-a horo.

GENTA ESPERANTO-KLUBO ☆
Inlichtingen: Belgradostraat 43, 9000 Gent, ☎ (091) 23.56.40.
Bijeenkomsten: de 1ste woensdag om 20 u.

GRONINGEN

NEA-SEKCIO
Inlichtingen: Esperanto-Centrum, Berkelstraat 5, 9725 GT Groningen, ☎ (050) 25.98.46.
Bijeenkomsten: in het gebouw Filadelfia, Dirk Huizingastraat 17.

UJE (afd. Groningen van de Nederlandse Esperantojeugd)
Inlichtingen: Coranthijnestraat 69, 9715 RG Groningen, ☎ (050) 77.59.54.

HAARLEM

NEA-SEKCIO „KOMPRENADO FARAS PACON"
Inlichtingen: G. Duivis, Kemphaanlaan3, 2104 BK Heemstede, ☎ (023) 26.46.02.
Bijeenkomsten: eenmaal in de veertien dagen (donderdags).

HASSELT

ESPERANTO HASSELT ☆
Inlichtingen: Ir. J. Christiaens, Just. Lipsiuslaan 26, 3500 Hasselt. ☎ (011) 22 74 23.
Bijeenkomsten: In het Cultureel Centrum, Kunstlaan 5.
14 nov.: Bestuursvergadering bij J. Christiaens, J. Lipsiuslaan 26, 3500 Hasselt, om 20 u.
28 nov.: Quiz (in Esperanto) gepresenteerd door A. Claesen. 20 u.
3 dec.: ontmoetingsdag FEL-bestuur/Esperanto-LIMBURG.
Programma: 10-12.30 u. FEL-bestuursvergadering
13-14.30 u. gezamenlijk middagmaal
14.30-15.30 u. gezellige kennismaking met gelegenheid vragen te stellen aan het FEL-bestuur.
deelname in de kosten: het volledige programma + twee extra consumpties voor slechts **350 fr. per persoon**.
Inschrijving: ***vóór 15 november 1983*** bij A. Claesen, Zonnebloemstraat 7, 3610 Diepenbeek. ☎ 011/33 66 03.
12 dec.: Bestuursvergadering bij J. Christiaens, aanvang 20 u.
19 dec.: Algemene vergadering (ook voor nieuwe cursisten) C.C.H. 20 u. tot ± 22 u.

HILVERSUM

NEA-SEKCIO „DREVES UITERDIJK"
Inlichtingen: Mej. Middelkoop, Jonkerweg 11, 1217 PL Hilversum, ☎ (0[illegible]) 43.320

FLE-SEKCIO
Inlichtingen: Mevr. M.Dee-Tervoren, J. Catsstraat 10, 1215 EZ Hilversum, ☎ (035) 12.717.

KALMTHOUT

LA ERIKEJO ☆
Inlichtingen: Rozendreef 33, 2180 Kalmthout, ☎ (03) 666.99.88.
Bijeenkomsten: de laatste donderdag in het parochiecentrum van Heide.

KAPELLE

ZELANDA ESPERANTO-GRUPO
Inlichtingen: Sally en Dries Krombeen, Juffersweg 4 B, 4421 JB Kapelle, ☎ (01102) 1563.

KORTRIJK

LA KONKORDO ☆
Inlichtingen: Oudenaardsesteenweg 158, 8500 Kortrijk, ☎ (056) 22.00.11.
Bijeenkomsten: elke woensdag om 19.30 u., Passionistenlaan, Jeugdherberg.

LEEUWARDEN

NEA-SEKCIO
Inlichtingen: Mevr. Y. Weidema, Goutumerdyk 18, 9084 AE Goutum. ☎ (058) 88.28.10.
Bijeenkomsten: donderdag om de 14 dagen om 15.00 uur in het Doopsgezind Centrum, Ruiterkwartier 173, Leeuwarden.

LEUVEN

ESPERANTO 2000 ☆
Inlichtingen: Marc vanden Bempt, Duisburgsestraat 12, 3030 Leuven, ☎ (016) 20.14.53.
Bijeenkomsten: de tweede woensdag om 20 u. in het Nieuw Conservatorium, K. Albertsquare 52 (behalve van juli tot september).

LIMBURG

ESPERANTO LIMBURG ☆
Inlichtingen: Justus Lipsiuslaan 26, 3500 Hasselt, ☎ (011) 22.74.23.

MECHELEN

MECHELSE ESPERANTOGROEP ☆
Inlichtingen: de heer R. Saels, Lange Zandstraat 52, 2580 St-Kathelijne-Waver, ☎ (03) 231.17.90.
Bijeenkomsten: de 1ste maandag om 20 u. in het VTB-lokaal, O.L.Vrouwestraat 34.

MORTSEL

ESPERANTOGROEP MORTSEL ☆
Inlichtingen: Speeltuinlaan 14, 2510 Mortsel, ☎ (03) 449.50.06 of St.-Hathebrandstraat 8, 2510 Mortsel, ☎ (03) 449.50.24.
Bijeenkomsten: iedere zondag om 10 u. (voor beginnelingen) en om 11. u (gevorderden) in het Hof van Rieth, Molenlei 68.

NIJMEGEN

ESPERANTO-KLUBO ZAMENHOF
Inlichtingen: Mevr. G.H.M. Wulfers, Lindanusstraat 16, 6525 PV Nijmegen, ☎ (080) 55.15.05.
Bijeenkomsten: de 2de en 4de woensdag om 20 u. op het vermelde adres.

ROTTERDAM

ESPERANTO-GRUPO MERKURIO
Inlichtingen: de heer R. Moerbeek, ☎ (010) 36.15.39
Bijeenkomsten: de 1ste en 3de woensdag om 20 u., Rotterdam, Aristotelesstraat 200.

FLE-AFDELING 2
Inlichtingen: Mevr. N. Vollegraaf, Dorpsweg 111 A, 3082 LG Rotterdam, ☎ (010) 29.46.84.
Bijeenkomsten: de eerste 3 donderdagen, Brabantsestraat 12.

SAT-RONDO
Inlichtingen: Mevr. N. Bout-van Veen, Tweede Pijnackestraat 12 A, 3035 GJ Rotterdam, ☎ (010) 66.30.73.

PTT ESPERANTO-GRUPO „ESPERANTO ESTU NIA CELO" – NEA-SEKCIO
Inlichtingen: de heer L. van Duijn, Touwslagersstraat 6A, 3061 VX Rotterdam.
Bijeenkomsten: elke woensdag om 20 u. in het postkantoor, Delftseplein (5de verdieping).

ST.-NIKLAAS

ESPERANTOGROEP ST.-NIKLAAS ☆
Inlichtingen: Leo Corijnen, Weynstraat 1, 2700 St.-Niklaas, ☎ (03) 776.33.88 of (03) 772.57.42.

8 nov.: Dhr. Leo Corrynen spreekt over Grésillon.
6 dec.: Mevr. Maria Baeyens houdt een voordracht over tekenen.
Dezelfde dag: aanvang cursus voor gevorderden vooral gericht op conversatie.
Inlichtingen: Gerard Baeyens, Molendreef 81, 9180 Belzele. ☎ 772 57 42.

TESSENDERLO

ESPERANTOGROEP TESSENDERLO ☆
Inlichtingen: Willy Godeleine, Kerkstraat 13/1, 3980 Tessenderlo.
Bijeenkomsten: elke 4de woensdag.

TILBURG

ESPERANTO TILBURG
Inlichtingen: de heer H. Appelo, Montfortanenlaan 100, 5042 CX Tilburg, ☎ (013) 68.04.73.

TURNHOUT

Inlichtingen: de heer G. Duyck, Harmoniestraat 47, 2300 Turnhout, ☎ (014) 41.22.33.

UTRECHT

SAMENWERKINGSCOMITÉ
Inlichtingen: de heer Punt, Maniladreef 73, 3564 JB Utrecht, ☎ (030) 61.69.67.

WILRIJK

ESPERANTOGROEP WILRIJK ☆
Inlichtingen en Bijeenkomsten: Doornstraat 22, 2610 Wilrijk, ☎ (03) 827.24.05 (alle dagen behalve woensdag tussen 10 en 12 u.).

ZAANSTREEK

ESPERANTO-CENTRUM
Inlichtingen: postbus 433, 1500 EK Zaandam, ☎ (075) 16.69.31.

De groepen aangeduid met een ☆ zijn aangesloten bij de Vlaamse Esperantobond. Het lidmaatschap bedraagt er 200 fr. per persoon en geeft recht op een gratis abonnement op *Esperanto-Panorama*. Het lidmaatschapsgeld kan worden betaald aan de groep of rechtstreeks op rek. 402-5510531-55 van de Vlaamse Esperantobond.

BESTELFORMULIER VOOR LIDMAATSCHAPSBIJDRAGEN, ABONNEMENTEN EN BOEKEN

Opzenden aan (rechtstreeks of via een plaatselijke groep):

VLAAMSE ESPERANTOBOND

Frankrijklei 140
2000 ANTWERPEN
☎ (03) 234 34 00

1984

Om de registratie van uw lidmaatschap en van de gevraagde tijdschriften en boeken gemakkelijker te maken, verzoeken we u één letter per vakje in te vullen.

Groep [2]:

Voornaam:

Familienaam:

Geboortejaar:

Beroep:

Straat, nummer:

Stad:

Postnummer:

Telefoon:

Andere personen op hetzelfde adres die wensen lid te worden:

Voornaam:

Familienaam:

Geboortejaar:

Beroep:

Voornaam:

Familienaam:

Geboortejaar:

Beroep:

Voornaam:

Familienaam:

Geboortejaar:

Beroep:

LIDMAATSCHAP, TIJDSCHRIFTEN EN BOEKEN:

			TOTAAL
Nationale lidmaatschapsbijdragen:			
(jp) f	- gewone leden [1,2,3]	.... x 200 fr.	....
(p) s	- steunende leden van FEL [1]	.... x 500 fr.	....
(j) d	- steunende leden van FLEJA [3]	.... x 500 fr.	....
Internationale lidmaatschapsbijdragen (UEA):			
u	- gewone leden [4]	.... x 500 fr.	....
zu	- steunende leden (Societo Zamenhof) [4]	.... x 3000 fr.	....
Schenkingen:			
(pje u)	- Ik schenk de volgende som		
b	- aan de Vlaamse Esperantobond [5]:		....
g	- aan mijn plaatselijke groep [5]:		....
Abonnementen:			
p	- Esperanto-Panorama [6]	100 fr.	....
i	- Informilo [7]	150 fr.	....
j	- Jongeren Esperanto-Nieuws (JEN) [8]	150 fr.	....
c	- Koncize [9]	150 fr.	....
e	- Esperanto [10]	375 fr.	....
k	- Kontakto [11]	375 fr.	....
h	- Heroldo de Esperanto [12]	550 fr.	....
m	- Monato [13]	960 fr.	....
Enkele boeken en cursussen:			
a	- La Aventuroj de Ŝpar- kaj Alia Porketoj [14]	.... x 245 fr.	....
v	- Jaĥto veturigas la morton [17]	.... x 245 fr.	.... NIEUW!
x	- Esperanto, wat kan ik dáármee doen? [15]	.... x 80 fr.	....
x	- Esperanto, kion mi povas fari per tio? [15]	.... x 80 fr.	....
y	- Esperanto Programita met platen [16]	.... x 780 fr.	....
y	- Esperanto Programita met cassette [16]	.... x 780 fr.	....
r	- Correspondentiecursus met cassette [16]	.... x 1200 fr.	....
w	- Woordenboekje [16]	.... x 100 fr.	....
		Totaal:	________

☐ Dit totaal betaal ik aan de bovengemelde groep en ik bezorg dit formulier ook aan hen.

☐ Dit totaal betaal ik aan de Vlaamse Esperantobond, Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen en ik zend dit formulier aan hetzelfde adres. Ik betaal die som vandaag op rek. nr. 402-5510531-55.

☐ Gelieve deze bestelling (behalve de boeken en cursussen) als een constante bestelling te beschouwen. Gelieve ervoor te zorgen dat mijn bank of het Bestuur der Postchèques automatisch ieder jaar in november betaalt. Ik kan te allen tijde deze constante bestelling herroepen.

Op aanvraag van enkele van onze lezers wordt elke maand een ministukje in Esperanto opgenomen. Om de nieuwsgierigheid van niet-esperantisten te bevredigen, of als bescheiden oefeningetje voor beginnelingen...
Telkens wordt een ander soort tekst gepresenteerd, met enkele woordjes verklaring. Deze maand: volksliedjes uit heel de wereld in één boekje, voorwaar geen sinecure.

KANTU, KANTU KANTON, IGU ĜIN SIMPLA POR DAŬRI...

Ĉu vi volas fari ion defian*, frustrantan kaj amuzan? Klopodu* kompili* libron kun popolkantoj el 24 landoj. Tion faris multnacia grupo de dek du studentoj ĉe la East-West Center en Havajo*. La East-West Center estas Instituto por akceli* interkomprenon inter Usono* kaj la nacioj de Azio kaj Pacifiko.
Post dujara laboro kaj kun la helpo de sennombraj kunlaborantoj, kiuj okupiĝas pri la temporabaj* taskoj de tradukado, ilustrado, kaligrafio, ordigado kaj eldonado, ili finrealigis la internacian kantlibron, kiu estas unika kaj rara* kolekto de ĉefe am-, lul-*, labor- kaj popolkantoj el dudeko da landoj. Ĉiu kanto elektita por publikigo en la libro estas prezentita en tri formoj: en la etna lingvo (la melodio plus la fonetike notita teksto de la kanto), en la angla traduko kaj en la origina skribmaniero de la koncerna* lingvo. Ĉiu landa elekto havas koncizan enkondukon pri la historio kaj la kulturo de tiu lando. La libro meritas diskonigon kaj teksttradukon en Esperanto, ĉar ĝi kontribuas al kultura kaj lingva diverseco en la monda muzikkulturo, kiu estas tiom forte minacata* stile kaj lingve de la usoniĝo.
East-West Center, 1777 East-West Road, Honolulu, Hawai 96848.

defii: uitdagen
klopodi: pogen
Havajo: Hawaï
kompili: samenstellen
akceli: versnellen
Usono: VS
rara: zeldzaam
lulkanto: wiegeliedje
koncerna: betreffend
konciza: beknopt
kontribui: bijdragen
minaci: bedreigen

Taalkruispunt
In juni werd een nieuw tijdschrift op de markt gebracht dat zich voornamelijk richt tot taalleraars. Het brengt artikelen in diverse talen bijeen die allerhande taal-gebonden thema's behandelen. Het oktober-nummer besteedde o.a. aandacht aan het Esperanto en vanaf december bestaat de mogelijkheid kursussen in te lassen. Voor geïnteresseerden:

Carrefour de Langues – Up to Date Teacher
145, Grand Route, 1428 Lillois-Witterzée. Abonnement 200,- Bfr. te storten op rekening 799-5302990-12.

Kinderfeest
Het jaarlijks kinderfeest van "La Verda Stelo" heeft dit jaar plaats op zondag 11 december vanaf 14 u. in het Esperanto-huis te Antwerpen. De kinderen van alle Vlaamse esperantisten mogen gratis aan dit feestje deelnemen. Je moet wel vooraf inschrijven. Stuur daarom een kaartje naar Frankrijklei 140 met naam, voornaam, leeftijd, geslacht en adres en de vermelding *deelname aan het kinderfeest van 11.12.1983.*
Wat er te gebeuren staat? Een ***k n a l****-namiddag* vol prettige verrassingen. Om zeker niet te missen.

zaterdag 5 november afspraak op het esperäntobal

zaal alpheusdal
f. williotstraat 22, berchem

Rechtzetting
De wijn- en kaasavond, die was aangekondigd voor 21 oktober l.l. in de Antwerpse Esperantoclub, wordt verschoven naar de laatste vrijdag van februari. Alle smulpapen rezerveren alvast hun plaatsje voor deze gezellige eet- en praatavond: La Verda Stelo, Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen. ☎ 03/234 34 00.

Ruim zicht op internationaal scoutwerk
Onder die titel wordt een populair voorlichtingsboekje uitgegeven voor scouts en scoutsgroepen die kontakten willen leggen met scouts in andere landen. Op heel plezierige wijze worden allerlei tips gegeven om daarin te slagen; kortom het is een opsomming van bedenkingen, voorstellen en raadgevingen voor betere en meer intensieve internationale samenwerking. Het boekje besteedt ook aandacht aan de taalmoeilijkheden bij internationale kontakten. Het staat vast – dat bewijzen de jamborees – dat de 'vlotte' relaties tussen scouts van verschillende landen worden bemoeilijkt door de verscheidenheid en ... de diskriminatie van talen. In het raam daarvan wordt de Internationale Taal (Esperanto) besproken als mogelijke uitweg voor dit wereldprobleem. Het boekje is nu al verschenen in het Duits, Engels, Esperanto, Frans, Japans, Katalaans, Nederlands, Noors en Spaans. Vertalingen in het Arabisch, Grieks, Italiaans en Portugees zijn in voorbereiding.
"RUIM ZICHT" is een publikatie van de internationale scoutsgroep SEL, Postbus 743 Zaandam (Nederland).

Buitenkansje voor Esperanto-docenten

Ter voorbereiding op eventuele Esperanto-snelkursussen in Europese politieke kringen, zal Pedro De Smedt op zaterdag 12 november een intensieve training geven voor lesgevers. Meer bepaald wordt er ingegaan op de zgn. "superstoomkursussen": techniek, strategie, lesmateriaal, aanpak van de leerlingen... De training mikt vooral op lesgevers op hoog niveau.

Inlichtingen en inschrijvingen en de plaats van de kursus zelf: Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen. ☎ 03/234 34 00.

De kursus begint om 13 u. stipt en eindigt om 20 uur.

Kosten (kursusmateriaal inbegrepen): 100 fr. Minimum aantal deelnemers: 5.

Gedurende de zaterdagnamiddag wordt de gewone superstoomkursus gevolgd (zie aankondiging p. 4), zodat de deelnemers zowel de leerlingen als docent De Smedt kunnen observeren. Na de les volgt een pedagogische bespreking over de specifieke lesstruktuur.

Europese eenheid?

Eind augustus had in Brussel een konferentie plaats, die het probleem van de veeltaligheid in Europa onder de loep nam. Kernvraag was: Is meertaligheid een obstakel of een brug voor een Verenigd Europa? Aan die konferentie namen mensen uit tien verschillende (voornamelijk) EG-landen deel.

Tijdens een studievergadering werd het probleem van de veeltaligheid in Brussel aan het publiek voorgelegd door mensen uit de beide taalgemeenschappen van Brussel en door in Brussel gevestigde buitenlanders. Ook werd het probleem doorgetrokken tot op Europees niveau en werd de vraag gesteld in hoeverre Brussel model kan staan vóor Europa, zowel wat het probleem zelf betreft als wat de aangewende oplossingen aangaat.

De konferentie wijdde ook aandacht aan nevenverschijnselen van het probleem zoals: de positie van taalminderheden, de economische (waan)zin van de Europese vertaaldiensten en het onderwijs van het Esperanto. Speciale aandacht ging daarbij naar het experiment dat enige tijd geleden door de Europese Kommissie werd uitgevoerd: een snelkursus Esperanto voor funktionarissen van één week. Ondanks die korte duur konden de deelnemers na afloop zich met de opgedane taalkennis behoorlijk uit de slag trekken. Herhaling van dergelijke experimenten werd aanbevolen!

Zonder boeken kan je niet lev/zen

Esperantoboeken die je niet meer leest, hoef je daarom nog niet de vuilbak in te keilen. Er zijn esperantisten die minder fortuinlijk zijn en zitten te hunkeren naar leesvoer. Zo bijvoorbeeld onze Argentijnse geestesverwanten. Maak je overbelaste boekenkast dus leeg en stuur het leesmateriaal naar: *Argentina Esperanto Lernejo, Casilla de Correo 278, 2000 Rosario. Argentino.*

Wegens plaatsgebrek vervalt de rubriek "Uitgeperst". Hij wordt verschoven naar het volgende nummer. Inzendingen blijven natuurlijk welkom.